

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ambrosius Calepi||nus Bergomates: professor de||uotus
ordinis Eremitarum sancti Au||gustini: Dictionum
latinarum e greco || pariter diriuantiu[m]:
earu[n]de[m]q[ue] interpre||tationu[m] collector ...**

Calepino, Ambrogio

[Wien], 1512

VD16 VD16 C 227

E Ante F

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97871](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97871)

ita ut de eoz memoria laberent interna.
Edoga: electio explanatio ab εκλογη quod est eligo. Et
 er Excepus dicit sicut testat Eusebius lib. de eccle.
 historia. neq; sermone de capris significat. Tunc em
 edloga dicitur.
Ectrapeli: quasi horrentes et auersati comunē et ystra/
 tum nature modum.
Ectropiū dicitur cū inferior palpebra parum sursum at
 tollitur: sed pendens hiat: nec cum superiore comittit
 Zagophthalmos sō cū superior palpebra nō descendit.
Ecyra pe. cor. locus latine dicit. Unde Terent. fabu/
 la. Similiter εκυραος focer: pater viri. Sunt tamē
 qui hoc nomen aspirant.
Equleus vide in dictione Equuleus.

E Ante D

Edo es est: edi esum vel estum. Dicitur et Edo is. core
 pra prima syllaba ab εδο quod significat Gescor.
 Arg. Est mollis flamma medullas. Infinito esse. in
 passivo Edoz eris: estoz: preteritū eius. Pl. lib. xx. Et
 in egypto propter eius amaritudinē non estus. Quā
 doq; Edo significat consumo. Huius composita sūt
Adedo quod est sumo. Arg. Nā sepe fauos ignotus
 adedit stellio. Ambedo circūedo. Idē. Umbelas ma
 lis absolvere mētas. Comedo a ē Excomedo. Exedo
Obedo. Deredo et superedo: que habēt pe. cor. Ab
 edo deducuntur Estio as: et Esurio et que sequuntur.
Edar accipitur pro vorace consumptore: a quo Edaci
 tas: pro ingluvie.
Edo omis: idem quod edax: qui et manduco dicitur.
Edatre dicitur sunt qui prelungunt regis epulis.
Edilia dicuntur omnia que ad esum pertinent. Gel. Qd
 ex saluti vsu foret ut edilia quidem omnia defende
 ret ab arteria depelleretq; in stomachū et pulmonē.
Edones penul. cor. sunt populi Thracie maritimi q̄
 apud grecos per ω scribitur.
Edoniū etiam thracie populi mediterranei. Virg. Ac
 velut edoni bove.
Edonus mons est apud eosdē populos a q̄ edoni ppli.
Edomides mulieres bacchantes q̄ furore diuino agi
 tare mysteria bacchi celebrabāt variis aut noib⁹ ap
 pellabant huiusmodi bacchantes. Nam et Euantes
 Thyades: et Dimalonides et Venades et Bassari
 des. De his Ouid. Protinus in syluis matres edo
 midas omnis.

Edessa nomen ciuitatis quo significatur aquarū impe
 rus. Hinc edessenes populi. Sira. Trās euphratē
 est bambyce quā Edessam et hierapolin vocāt in qua
 Arergatum syriam deam colunt.
Edico edicia: penul. produ. significat Iubeo pronicio
 decerno: et est pprie magistratū. Unde edicta que
 sunt Consulū pretorum et edictum literę quibus ali
 quid imperatur. Mandare est gerendum aliquid af
 sequendūq; comittere. Decipere magistrorū seu ma
 gistratū et superiorum. Iubere frequēter pro impe
 rare. Edicere etiaz est ostendere et declarare: quasi ex
 tradicere. Unde legimus de apostolo Joanne q̄ cō
 pulsus fuerit diuina natiuitate edicere.
Edissero edisserie: penultima correpta extra dissero ex
 plano declaro. Pacu. Edisserie fabulam hanc. Virg.
 lib. ii. Sibiq; edisserere vera roganti.
Edolo edolas: penultima correpta perfecte dolo po
 lio. Nonius. Edolare fabrorum est cum materiarū
 complanatur asperitas. Tū sunt eo verbo laudādi
 scriptores vetustatis etiam ad alias fabricas rerum.
 Tū ego libellum nō edolem.
Edom Esau dicitur est ob coctionem rufe lentis cuius
 edulto primogenita perdidit. Hebrei nāq; ut Iose/
 phus libro. ii. scribit Edom rubeum dicunt. Unde et
 regio in qua regnabat Esau edom dicta est: quā gre

ci honestius Idumēs denominauerūt. Hec nunc re/
 gio inquit Hiero. Bebalena dicitur: que est in finib⁹
 Eleuthiopolis: vbi habitabant ante chorei qui in/
 terpretantur liberi. Unde et ipsa vrbis postea sortita
 vocabulū est. Hunc viculus palestine est a conditore
 sic imposito nomine: alio nomine dicitur Ser. pilo/
 sus et hispidus. Unde et montes Idumeorū appellā
 tur montes Ser.

Educo educas penultima producta extra duco. Linius
 lib. i. In aciem copias eduxit. Virg. pro extraho po/
 suit libro. x. hoc dicitur Eduxit corpore telum. Aliqñ
 educere est erigere. Hec libro. vi. Aramq; sepulchri
 congerere arboribus: celoq; educere certant. Aliquā
 do Nutrire. Terentius in Adelph. Inde ego hunc
 maiorem adoptauit mihi: eduxit a parulo habui ama
 ui pro meo. Sed nos magis educare dicimus q̄ edu
 cere. Virgilius libro. vi. Quatuor hic iuuenes toti/
 dem quos educat vrens.

Educo educas penultima correpta nutrio. Unde liber/
 rorum educatio.

Edurum non durū quasi extra durum. Ibi enim e pri
 uationē significat: vt in enode. Nam edurus corylos
 dicimus. Hoc est non duras.

Eduis penultima pducta quod māducari potest. Nota.
 Cinea sūmittit capreas non semp edulis.

Eduis dicitur quicquid ad prandiu cenamq; edendi gra
 tia apponitur et luminis preter panē. Hiero. Cur
 edulio primogenita perdidit.

Ecton: nomen patris Andromaches qui apud Cili
 cię thebas impabatur. Dromerus lib. i. i. d. κρηλα
 μροθεο πασι δακε χρουη αρρωδιη η μετα
 τω ο τεληυ κορυθα ολοσθηα γεβε εκταρεκ
 λομου η: τωροσ sed nota cassandram in p̄dam
 venisse agamemnoni: eiusq; concubinam fuisse vnde
 Euripides in Idecbe tragedia προσ σιοσι πλεω
 ροισ παισ εμ η κο μ η σαση φοιβασι η καλος
 σι κασ αρδρα φρυγισ.

E Ante F

Effarcio is: effarsi tum. maxime impleo. Cesa. lib. vii.
 Hec autem que diximus interualla gradibus in fron
 te satis effarciantur.

Effara sunt vltime p̄caciones augurum: quas post fi
 nes auspiciozum extra vrbem sunt effari. vt Garro et
 Seruius aiunt. Effari est pprie eloqui est. Virgil.
 Sic effatus vestigia pressit.

Effarillo as: ab Effilla venit et significat exero q̄ ex er/
 to brachio apilla ostendatur.

Effero penul. cor. era. extrahero sed omnino grecum est
 φερω φερεισ και μετα λωροισω εστυα αρω
 μελορ. Virgilius lib. ii. Hinc efferre pedē grai
 tor. Hinc efferrī cadauer dicitur cum celebrat fun⁹
 vel dū sepeliri: quasi extra domū ferri. Siquidē vete
 res solebāt extra vrbē sepeliri nisi fuisset magistrat⁹.
 Honestiores tamen circa vias. Unde frequēter epi
 taphi ad viatores diriguntur. Luc. Depugnabunt
 pro te ipsi et mozierunt ac se vltro efferent. Et effer
 ri dicuntur mala que ipatiendo vincimus et quasi tu
 mulamus. Li. lib. iiii. Tusc. Neq; tā terribilis vlla
 fandi ratio est neq; foas neq; ira celtum inuentū ma
 lum quod nō natura humana patiedo hec efferat: id est
 vincat subdat sepeliat. Interdū Efferre est prouebe
 re exaltare. Virgilius. Exulit hec decios maris ma
 gnosq; camillos. Interdū Laudare: Quis ad idem
 reduci possit. Nam cum dicimus: Effero illius facta
 eum euehimus ab humiliori gradu ad altioriē. Sed
 hec per translationē. Nam pprie idem alibi. Ostē
 dit deteram insurgens entellus: et alte exulit id est
 in altum leuauit. Interdū proferre: vt apud eundem.
 vt Belli signum laurenti turnus ab arce exulit. In

terdum Eleuare minueresq; quasi extra ferre: hoc est euacuare. Luce. lib. ij. de ora. Illa autem que aut conciliationis causa leuiter aut permotionis uehementer aguntur contrariis comotionibus efferenda sunt vt odio beneuolentia misericordia inuidia collat.

Efferro as pe. cor. efferu: hoc est crudelem instar fere facio. Sca. li. achil. Et raptum superis mars efferat aurum. Amb. Efferauerat herodes vniuersos. Hieronymus in Daniele deponeti vsus est cum inquit. Tu appropinquasset prope arietem efferatus est in eum. Efferare etiam est qd vernacula lingua dicimus In saluaticure. Liii. lib. ij. Obstita erat squalore vestis fedio: corporis habitus pallore ac macie perempti. Ad hec promissa barba: capilli efferauerant speciem oris. Lacta. lib. iij. Nam si hō ad aspectum alterius hominis efferaretur quod facere videmus animantes quorum natura soliuaga est: nulla esset hominum societas.

Efficio is: pe. cor. perfectionē denotat. Terent. in And. Quid est quod mea ars efficiere hoc possit amplius. Inde effectus ē efficiencia.

Efficax: dicit qd ad agendum aliquid vim habet: ac maxime conducit. Hinc efficacia que est vis.

Effingo is valde fingo. Et em auget: vel quasi natura/ta formo: et ad alterius formam fingo: et qualem volo fingendo formā represento. Quintil. Nam mihi videtur. S. Tullius cum se totū ad imitationē grecorum contulisset: effingisse vim Demosthenis: copiaz Platonis: iucunditatē Socratis.

Efficies: signum est ad viam alterius similitudinem: vel ad veritatis imaginē factum tam in picturis q̄ in sculpturis. Donit et quādoq; p̄ aspectu. Dicit etiaz Effigia. Plau. in ru. Generis effigia hęc quidem est

Effugio effigias ad effugien formo. Aug. lib. viij. de ci. dei. Quid sunt idola nisi q̄ oculos habent et nō vident: et quicquid tale de materis licet a fabro effigias tamen vita sensuq; carentibus dicendum fuit. In effigias aut q̄ in nō habet aliqua formā.

Effilatum. Vide in dictione Filo.

Efflagito efflagitas cū clamore seu cum magna instantia flagito. Virgilius Ille simul fugiens: rutulos simul increpat omnes. Note quēq; vocās notiq; efflagitatensem. Quintil. ad Tripbo. Efflagitasti quotidianō cōiucio: vt libros quos de institutione oratoria scripseram iam emittere inciperem: tamen a flamma componitur.

Efficitū aduerbiū significat valde. Plau. in pe. Earū bic adolescens ad terram efficitū petit.

Efflo as extra flo. Spiro. Garro lib. j. rei rus. Preterea q̄ ab sole toto die illustratur salubrior est: q̄ et bestio/le si que prope nascuntur aut inseruntur: aut efflantur aut aritudine cito pereunt. Inde efflare animam dicimus. Suetonius. Nūsq; efflaret animam pro mortuo deseri iussit.

Effloreo es: a quo Effloresco. Vide in dictione desloreo

Effluo extra fluo: effluo: Lacta. lib. j. Siue igitur a Delūseo sicut Didymus tradidit colendomm deorum ritus effluit.

Effodio is pe. p. extra fodio. Plau. in cur. Ester q̄ lūgio effossa tua illic p̄da est.

Effugino as: pe. cor. in muliebri mollicie atq; lasciuia conuerto. Sal. Ea quasi venenis malis imbuta corpus animūq; virile effuginat. Luce. lib. j. Tuf. Cogitationibus mollestissimis effugimur. Unde et effuginati molles et lasciuī dicuntur.

Effoeta cum e. diphtron. accipitur que fetum emisit: vt illud Col. lib. viij. Primum effere partus amouēdus est: quoniam truncula nec recte nutrit. Item sumit effugus pro fetu qui emissus est. Idem lib. ir. Pullos oportet singulos vt quicq; natus sit tollere: sed vno

die in cubili sine cū matre et aqua ciboq; abstinere dum omnes excludant. Postero die cum grex fuerit effugus: hoc modo deponatur. Effera quoq; dicitur q̄ nō amplius parit: quasi frequenti partu lassata. Plin. Est autem tanta gallinis fecunditas vt aliquę et lepagenta pariant oua: aliquę quotidie: aliquę bis diei aliquę in tantū vt effere moriantur. Hinc effugus fetu destitutus: eneruatus: exhaustus et lassatus. A si multitudine mulier: quas partus debiles reddit Virgilius: frigitq; effere in corpore vires. Similiter effugam tellurem dicimus: vt Idem lib. j. Geo. Effugos cinerem imundum iactare per agros. Ubi Ser. Continua fertilitate lassato: sicut etiam frequenti partu effera dicitur mulier. Col. in p̄tatione Qd exilitate vbertate nimia prioris qui defatigatus et effugum solum nequire pulina benignitate prebere mortalibus alimēta. Cicero in Lato. Libidinosa et intemperas adolescentia effugum corpus tradit fenectuti: id est debile et infirmū quia vacuū viribus et eneruātū.

Effrenus. Vide in dictione Frenum.

Effugio is: pe. cor. extra fugio euado. Unde effugium et effugia ē. Vide in dictione Fugio.

Effundo is. extra spargo. Lactan. lib. j. Nam preter verborum licentiam quibus obscenitas omnis effunditur. Plau. Totāq; effudit fidelitā: id est sparsit quicquid in fidelis erat. Per translationē Effundere ponitur pro consummare. Luce. li. ij. offi. Vultū patrimoniam effuderit in cōsulre largiēdo. Quādoq; pro emittere. Virgi. Ruuntq; effusi carcere currus. Quādoq; pro p̄sternere. p̄stigare. Sal. Effuso ac p̄stigato pediatu paulatim retro cedere ceperūt.

Effutio is: pe. p. inepte et inconsulte eloquor: euacuo. Translatio a vase futili: quod paruo ore fundo acuto instabile nihil in se continet. Et ipse futilis dicit q̄ nihil intra se continet: et semper inanis est. Horatius Effutire leues indigna tragedia versus. Car. Equę verbum nihil significat sed Effutium naturaliter est. Monius. Effutire exponit pro dicere cum mendacio adducitq; Liceronem libro. v. Tuf. vbi sic ait Nec hoc sic agit: vt ex tēpore quasi effutire videat.

E Ante S

Egelido: penul. cor. regelo: gelusq; dissoluo: Sidoni. Egelidarentur fibre glaciales.

Egeo es egui. alicuius rei necessitatem habeo: et tam genituo q̄ ablatiuo iūgitur. Plau. in asi. Quia tui abeuntis egeo. Lacta. lib. v. Tanta esse innocentie vim vt non egeat nec armis nec viribus. Hinc componitur Indigeo. Deriuantur vero Egestas/paupertas/Egens/egentio/egentissimus. Aug. lib. j. con. Epibus egentissimo.

Egenus pe. p. qui aliquid habet et aliquo indiget: pauper qui nihil habet. Inops sine ope.

Egestosus: ab egestate formatur sicut a sobrio sobriosus. Lyprianus. Cum nulla fuerit oportunitas scandali vbi transeunter qd peius est egestosam habuerit mansionem.

Egeria: nympba cui sacrificabant pregnantē: q̄ eam putabant facile fetam aluo egerere.

Egero is: pe. cor. ssi. ssi. Vide in dictione Berō.

Egregius a um. excellēs: qd ex toto grege eligitur. Egregius cinnens p̄stans. Terentius in An. Forma egregia et etate integra. Hinc contra gramaticorum regulas Iuuenalis formauit cōparatiū. Egregius cgnat meliusq; miserimus. Sic Lucre. Nam nihil egregius q̄ res fecerere aptas a dubiis. Egrege aduerbiū Excellentē quīs etiam vsurpetur. p̄ valde nimis: vt apud Terent. in An. Hō: ille nihil egregie preter cetera studebat.

Egredior: extra gradior: exeo. Lactan. lib. ij. Ille vero